

Sygn. akt VII U 791/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 września 2017 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Marcin Graczyk

po rozpoznaniu w dniu 8 września 2017 r. w Warszawie na posiedzeniu niejawnym

sprawy D. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

o rentę rodzinną

na skutek odwołania D. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

z dnia 20 czerwca 2017 r. znak: (...)

oddala odwołanie.

UZASADNIENIE

D. K. w dniu 3 lipca 2017 r. złożyła za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. odwołanie od decyzji organu rentowego z dnia 20 czerwca 2017 r., znak: (...), w której organ rentowy odmówił wszczęcia postępowania w sprawie przyznania jej renty po zmarłym W. K. (odwołanie z dnia 3 lipca 2017 r., k.2 a.s.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. w odpowiedzi na odwołanie z dnia 17 lipca 2017 r. wniósł o jego oddalenie na podstawie art. 477⁽¹⁴⁾ § 1 k.p.c. W uzasadnieniu organ rentowy podniósł, że uprawnienia odwołującej do renty rodzinnej po zmarłym W. K. były już przedmiotem postępowania sądowego.

W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że wyrokiem z dnia 26 sierpnia 2014 r., sygn. akt VIII U 1473/12 Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie oddalił odwołanie D. K. o decyzji z dnia 19 listopada 2010 r., znak: (...), mocą której organ rentowy odmówił jej prawa do renty rodzinnej. Sąd Apelacyjny w Warszawie wyrokiem z dnia 26 listopada 2015 r., sygn. akt III AUa 1893/14 oddalił apelację od powyższego orzeczenia. Ponadto Sąd Najwyższy postanowieniem z dnia 28 lutego 2017 r., sygn. akt II UK 261/16 odmówił przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej od wskazanego orzeczenia Sądu Apelacyjnego. W dniu 22 maja 2017 r. odwołująca złożyła kolejny wniosek o rentę rodzinną dołączając do niego zaświadczenie potwierdzające naukę do 1981 r., zaświadczenie lekarskie z 17 maja 2017 r. oraz z 2 czerwca 2017 r. W ocenie organu rentowego odwołująca składając niniejszy wniosek nie dostarczyła żadnych nowych dowodów, pozwalających na ocenę jej przeszłego stanu zdrowia, w okresach wskazanych w art. 68 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Z tych względów organ rentowy odmówił wszczęcia postępowania o rentę rodzinną (odpowiedź na odwołanie z dnia 17 lipca 2017 r., k.3 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Odwołująca D. K., urodzona (...), w dniu 15 lutego 2010 r. złożyła w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. wniosek o rentę rodzinną po ojczymie W. K. (wniosek o rentę rodzinną z dnia 15 lutego 2010 r., k.1-8 a.r. tom III).

Decyzją z dnia 14 lipca 2010 r. organ rentowy odmówił jej prawa do renty rodzinnej. W uzasadnieniu powołano się na orzeczenie Komisji Lekarskiej ZUS z dnia 1 lipca 2010 r. stwierdzające, iż niezdolność do pracy odwołującej nie powstała przed 16-tym rokiem życia (decyzja z dnia 14 lipca 2017 r., k. 29 a.r. tom III).

Z uwagi na nieprawidłowości w postępowaniu orzeczniczym sprawa została ponownie skierowana do Komisji Lekarskiej ZUS, która orzeczeniem z dnia 4 listopada 2010 r. uznała D. K. za trwale częściowo niezdolną do pracy od dzieciństwa (orzeczenie Komisji Lekarskiej ZUS z dnia 4 listopada 2010 r., k.35 a.r. tom III).

Decyzją z dnia 19 listopada 2010 r. organ rentowy ponownie odmówił D. K. prawa do renty rodzinnej z uwagi na niespełnienie warunków do nabycia prawa do tego świadczenia i uchylił jednocześnie decyzję z dnia 14 lipca 2010 r. (decyzja z dnia 19 listopada 2010 r., k. 39 a.r. tom III).

D. K. wniosła odwołanie od decyzji organu odmawiających jej prawa do renty rodzinnej po ojczymie inicjując tym samym postępowanie sądowe (k. 2-4 a.s. tom I sygn. akt VII U 1473/12).

Wyrokiem z dnia 6 grudnia 2011r. Sąd Okręgowy Warszawa- Praga w Warszawie w pkt 1 umorzył postępowanie na skutek odwołania od decyzji z dnia 14 lipca 2010 r., a w pkt 2 wyroku oddalił odwołanie od decyzji z dnia 19 listopada 2010 r. (wyrok SO z dnia 6 grudnia 2011 r., k.120 tom I sygn. akt VII U 1473/12).

Sąd Apelacyjny w Warszawie wyrokiem z dnia 23 sierpnia 2012 r. (sygn. III AUa 546/12) uchylił zaskarżony wyrok i sprawę przekazał Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania (wyrok SA z dnia 23 sierpnia 2012 r., k.143 tom I sygn. akt VII U 1473/12).

Po ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie wyrokiem z dnia 26 sierpnia 2014 r. umorzył postępowanie w stosunku do decyzji z dnia 14 lipca 2010 r., a także oddalił odwołanie od decyzji z dnia 19 listopada 2010 r. W uzasadnieniu orzeczenia Sąd Okręgowy powołując się na przepisy ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych wskazał, że odwołująca D. K. była pasierbicą W. K.. Mogłaby nabyć prawo do renty rodzinnej po ojczymie, gdyby była osobą całkowicie niezdolną do pracy lub całkowicie niezdolną do pracy oraz samodzielnej egzystencji i ta całkowita niezdolność powstała u niej przed ukończeniem 16 roku życia lub do ukończenia nauki. Postępowanie dowodowe przeprowadzone w sprawie nie dało podstaw do stwierdzenia, że wnioskodawczyni spełniała ten warunek. W niniejszej sprawie ustalił Sąd, że D. K. z przyczyn psychologiczno- psychiatrycznych oraz neurologicznych, stanowiących główne jej schorzenie, nie jest osobą całkowicie niezdolną do pracy lub całkowicie niezdolną do pracy oraz samodzielnej egzystencji z datą powstania całkowitej niezdolności do pracy przed ukończeniem 16 roku życia lub do ukończenia nauki. W sprawie wydawało opinie trzech biegłych psychiatrów, jeden psycholog, przy czym psycholog wydał także opinię łączną z trzecim biegłym psychiatrą. Opinię wydał również biegły neurolog. Opinie wszystkich biegłych były zgodne co do ustalenia, iż odwołująca się do ukończenia 16 roku życia lub nauki nie była całkowicie niezdolna do pracy, ale była częściowo niezdolna do pracy.

Wszyscy trzej biegli psychiatrzy uznali odwołującą się za częściowo niezdolną do pracy trwale. Jedynie biegła psycholog z przyczyn psychologicznych uznała odwołującą obecnie za całkowicie niezdolną do pracy i samodzielnej egzystencji na okres dwóch lat od badania czyli do września 2015 r. ale stwierdziła, że niezdolność ta powstała od 21 października 2009 r. Natomiast od dzieciństwa wnioskodawczyni była częściowo niezdolna do pracy. Reasumując Sąd zważył, iż żaden z biegłych nie stwierdził u odwołującej całkowitej niezdolności do pracy lub całkowitej niezdolności do pracy oraz samodzielnej egzystencji z datą powstania całkowitej niezdolności do pracy przed ukończeniem 16 roku życia lub do ukończenia nauki.

Sąd Okręgowy podkreślił, że wszyscy biegli wydający opinie dysponowali obszerną dokumentacją, także medyczną, zgromadzoną w aktach ZUS w związku z inwalidztwem odwołującej oraz składaną przez wnioskodawczynię do akt

sądowych. Ponadto psycholog i psychiatra, którzy wydawali łączną opinię oprócz tych dowodów i bezpośredniego badania dysponowali bogatym materiałem dowodowym, który został zgromadzony przez Sąd, w tym dowodem z przesłuchania odwołującej, dokumentacją medyczną z pobytu w Szpitalu (...) w L. z okresu od 16 sierpnia 1973 r. do 7 września 1973 r., informacją z (...) Szpitala (...) w K., aktami osobowymi z zatrudnienia odwołującej w Spółdzielni (...), informacją ze szkoły w S. i arkuszami ocen z tej szkoły, a także aktami rozwodowymi rodziców odwołującej Sądu Rejonowego w Sosnowcu sygn. I 2C 1592/77.

Materiał dowodowy przeprowadzony w sprawie dawał Sądowi Okręgowemu podstawy do uznania sprawy za dostatecznie wyjaśnioną do wydania orzeczenia. Zdaniem Sądu stan zdrowia odwołującej nie budzi wątpliwości wobec wszystkich dowodów przeprowadzonych w sprawie i zgodnych opinii biegłych wydających opinie w sprawie. Dlatego uznał Sąd, że nie ma potrzeby przeprowadzać kolejnego dowodu wnioskowanego przez odwołującą z Instytutu (...) zwłaszcza, że dowód taki mógłby zostać przeprowadzony co najmniej za kilka miesięcy, co doprowadziłoby do nieuzasadnionego przedłużenia postępowania. Sąd Okręgowy podkreślił, że w sprawie jest obszerna dokumentacja medyczna odwołującej, z której korzystali biegli sądowi i z której w sposób niebudzący wątpliwości wynika, iż odwołująca nie jest całkowicie niezdolna do pracy (wyrok SO z dnia 26 sierpnia 2014 r. wraz z uzasadnieniem, k.413,415-422 a.s. tom III sygn. akt VII U 1473/12).

Odwołująca D. K. złożyła apelację od powyższego wyroku wnosząc o jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji, ewentualnie o jego zmianę poprzez przyznanie jej prawa do renty rodzinnej (apelacja odwołującej, k.429-432 a.s. tom III sygn. akt VII U 1473/12)

Wyrokiem z dnia 26 listopada 2015 r., sygn. akt. III AUa 1893/14 Sąd Apelacyjny w Warszawie oddalił apelację D. K. jako bezzasadną (wyrok SA z dnia 26 listopada 2015 r. wraz z uzasadnieniem 463, 465-483 a.s. tom III sygn. akt VII U 1473/12).

D. K. w dniu 16 marca 2016 r. wniosła skargę kasacyjną od powyższego orzeczenia Sądu Apelacyjnego (skarga kasacyjna z dnia 16 marca 2016 r., k.496-504 a.s. tom III sygn. akt VII U 1473/12).

Postanowieniem z dnia 28 lutego 2017 r., sygn. akt II UK 261/16 Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (postanowienia SN z dnia 28 lutego 2017 r., k.529-537 a.s. tom III sygn. akt VII U 1473/12).

Dnia 22 maja 2017 r. D. K. złożyła kolejny wniosek o rentę rodzinną. Do ww. wniosku załączyła zaświadczenie potwierdzające naukę do 1981 r. Odwołująca złożyła również zaświadczenie o stanie zdrowia dla celów świadczeń z ubezpieczenia społecznego z dnia 9 maja 2017 r., zaświadczenie o stanie zdrowia dla celów świadczeń z ubezpieczenia społecznego z dnia 2 czerwca 2017 r. z Samodzielnego Zespołu Publicznych Zakładów Lecznictwa Otwartego (...) oraz zaświadczenie lekarskie z dnia 17 maja 2017 r. wystawione przez kierownika Poradni Genetycznej Instytutu (...) w W. (wniosek o rentę rodzinną z dnia 22 maja 2017 r. wraz z załącznikami, k.1-10,13-15 a.r. tom IV, zaświadczenia lekarskie, k. nienumerowane dokumentacji orzeczniczolekarskiej).

Decyzją z dnia 20 czerwca 2017 r., znak: (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. po rozpatrzeniu wniosku odwołującej odmówił wszczęcia postępowania. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że uprawnienia odwołującej do renty rodzinnej były uprzednio przedmiotem postępowania. W sprawie zakończonej prawomocną decyzją organ rentowy, na wniosek osoby zainteresowanej lub z urzędu, uchyla lub zmienia decyzję i ponownie ustala prawo do świadczeń lub ich wysokość, jeżeli po uprawomocnieniu się decyzji zostaną przedłożone nowe dowody lub ujawniono nowe okoliczności istniejące przed wydaniem tej decyzji, które mają wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość. Odwołująca wraz z wnioskiem z dnia 22 maja 2017 r. nie przedłożyła żadnych nowych dokumentów mających wpływ na prawo do renty rodzinnej, zatem brak jest podstaw do wszczęcia postępowania (decyzja z dnia 20 czerwca 2017 r., k. 18 a.r. tom IV).

D. K. w dniu 3 lipca 2017 r. złożyła odwołanie od powyższej decyzji do Sądu Okręgowego, inicjując tym samym niniejsze postępowanie (odwołanie z dnia 3 lipca 2017 r., k.2 a.s.).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów z dokumentów zawartych w aktach niniejszej sprawy oraz aktach spraw o sygnaturze VII U 1473/12 a także aktach rentowych odwołującej. Zdaniem Sądu powołane wyżej dokumenty, w zakresie w jakim Sąd oparł na nich swoje ustalenia są wiarygodne, wzajemnie się uzupełniają i tworzą spójny stan faktyczny. Nie były one przez strony kwestionowane w zakresie ich autentyczności i zgodności z rzeczywistym stanem rzeczy, a zatem okoliczności wynikające z treści tych dokumentów należało uznać za bezsporne i mające wysoki walor dowodowy.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie D. K. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 20 czerwca 2017 r., znak: (...) jest niezasadne i jako takie podlega oddaleniu.

Na wstępie należy zważyć, iż zgodnie z art. 148¹ § 1 kodeksu postępowania cywilnego (Dz.U. z 2016 r. poz. 1822, dalej: k.p.c.) sąd może rozpoznać sprawę na posiedzeniu niejawnym, gdy pozwany uznał powództwo lub gdy po złożeniu przez strony pism procesowych i dokumentów, w tym również po wniesieniu zarzutów lub sprzeciwu od nakazu zapłaty albo sprzeciwu od wyroku zaocznego, sąd uzna - mając na względzie całokształt przytoczonych twierdzeń i zgłoszonych wniosków dowodowych – że przeprowadzenie rozprawy nie jest konieczne. Analizując treść złożonych przez strony dokumentów Sąd uznał, że przeprowadzenie rozprawy nie jest konieczne, co w konsekwencji pozwoliło na rozpoznanie sprawy na posiedzeniu niejawnym.

Zgodnie z art. 114 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz.U. z 2017 r., poz. 1383, dalej: ustawa emerytalna) prawo do świadczeń lub ich wysokość ulega ponownemu ustaleniu na wniosek osoby zainteresowanej lub z urzędu, jeżeli po uprawomocnieniu się decyzji w sprawie świadczeń zostaną przedłożone nowe dowody lub ujawniono okoliczności istniejące przed wydaniem tej decyzji, które mają wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość.

W prawie ubezpieczeń społecznych związanie organu rentowego prawomocną decyzją nie ma charakteru bezwzględnego. Istnieje możliwość dokonania ponownych ustaleń warunkujących prawo lub wysokość przyznanego wcześniej świadczenia, jednak dopiero po spełnieniu przesłanek określonych w art. 114 ust. 1 ustawy emerytalnej. Organ rentowy nie ma podstaw do ponownego ustalenia emerytury, jeśli zainteresowany nie przedstawi dokumentów lub okoliczności zmieniających jego sytuację (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15.05.2014 r. III UK 150/13, LEX nr 1458793).

Ponowne ustalenie prawa do renty w trybie art. 114 ustawy emerytalnej stanowi zatem nadzwyczajną kontynuację poprzedniego postępowania przed organem rentowym, zmierzając do podważenia decyzji organu rentowego niezależnie od tego, czy uprawomocniła się ona na skutek upływu terminu odwołania, czy też rozstrzygnięcia sądu (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 maja 2014 r., III UK 150/13, Legalis).

W niniejszej sprawie organ rentowy decyzją z dnia 19 listopada 2010 r. odmówił przyznania odwołującej prawa do renty rodzinnej na podstawie art. 68 ustawy emerytalnej z uwagi na fakt, iż nie jest ona całkowicie niezdolna do pracy.

D. K. wniosła odwołanie od powyższej decyzji, które wyrokiem z dnia 6 grudnia 2011 r. Sąd Okręgowy Warszawa- Praga w Warszawie oddalił. Wyrokiem z dnia 26 listopada 2015 r. Sąd Apelacyjny w Warszawie oddalił apelację odwołującej, a postanowieniem z dnia 28 lutego 2017 r. Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania

Mając na uwadze powyższe należy wskazać, iż powaga rzeczy osądzonej w niniejszej sprawie wyłączała możliwość ponownego wszczęcia postępowania o to samo roszczenie zarówno przed organem rentowym, jak i przed sądem, bez przedłożenia nowych dowodów lub wskazania nieznanych okoliczności istniejących przed wydaniem decyzji, mających wpływ na jej zmianę (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 sierpnia 1999 r., II UKN 231/99, Legalis, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 stycznia 1997 r., II UKN 50/96, Legalis).

Składając w dniu 22 maja 2017 r. kolejny wniosek o rentę rodzinną odwołująca przedłożyła zaświadczenie potwierdzające naukę do 1981 r. Należy podkreślić, iż fakt ten był znany już podczas postępowania z odwołania D. K. od decyzji z 19 listopada 2010 r., zatem nie można uznać iż zaświadczenie to stanowi nowy dowód lub ujawnia dotychczas nieznaną okoliczność.

Odwołująca złożyła również zaświadczenie o stanie zdrowia dla celów świadczeń z ubezpieczenia społecznego z dnia 9 maja 2017 r., zaświadczenie o stanie zdrowia dla celów świadczeń z ubezpieczenia społecznego z dnia 2 czerwca 2017 r. z Samodzielnego Zespołu Publicznych Zakładów Lecznictwa Otwartego (...) oraz zaświadczenie lekarskie z dnia 17 maja 2017 r. wystawione przez kierownika Poradni Genetycznej Instytutu (...) w W.. W ocenie Sądu dowody te nie ujawniły okoliczności, które nie byłyby znane w poprzednim postępowaniu, w którym odmówiono D. K. prawa do renty rodzinnej.

Stan zdrowia odwołującej był badany przez biegłych sądowych, którzy dysponowali dokumentacją medyczną odwołującej. Biegli brali pod uwagę znajdujące się w aktach medycznych dokumenty z Instytutu (...) w W., a także Samodzielnego Zespołu Publicznych Zakładów Lecznictwa Otwartego (...), w tym wyniki badań i historię choroby.

Z tych względów, Sąd Okręgowy podzielił stanowisko organu rentowego, iż odwołująca nie przedłożyła żadnych "nowych" dowodów, ani nie zostały też ujawnione okoliczności, które istniały przed wydaniem decyzji z dnia 19 listopada 2010 r. ostatecznie prawomocnej, a które miałyby wpływ na zmianę tej decyzji i przyznanie jej prawa do renty rodzinnej.

W takiej sytuacji Sąd uznał, iż organ rentowy zaskarżoną decyzją z dnia 20 czerwca 2017 r. prawidłowo odmówił wszczęcia postępowania o rentę rodzinną na podstawie art. 114 ust. 1 ustawy emerytalnej, wobec braku spełnienia przesłanek z tego przepisu.

Mając powyższe na uwadze Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. orzekł jak w sentencji wyroku.

SSO Marcin Graczyk

ZARZĄDZENIE

(...)

(...)